
Opgave 2 Rondhangen

Bij deze opgave horen de teksten 2 en 3 en tabel 1 .

Inleiding

De Kamer ontvangt elk jaar een rapportage van de minister van Justitie over de voortgang van de aanpak van problematische jeugdgroepen. Tekst 2 bestaat uit enkele fragmenten uit de rapportage van 12 november 2013. De minister benadrukt daarin het belang van een actieve overheid op dit terrein en verwijst daarbij naar onderzoek om zijn beleidskeuzes te onderbouwen. Tabel 1 komt uit dezelfde rapportage en betreft leden van problematische jeugdgroepen die bij de politie bekend zijn. Tekst 3 gaat over een onderzoek van Evelien Hoeben dat enkele maanden later gepubliceerd werd. Zij richtte haar aandacht op hangjongeren en de plekken waar ze rondhingen.

Lees de regels 1 tot en met 12 van tekst 2.

- 2p **8** Leg uit wat het juridische verschil is tussen gedrag dat in de tekst crimineel gedrag wordt genoemd en gedrag dat in de tekst aangeduid wordt als gedrag dat overlast veroorzaakt.

Lees tekst 2.

- 4p **9** De minister wijst erop dat de huidige “integrale aanpak” van jeugdcriminaliteit “het meest veelbelovend” is (regels 18-21). Geef twee kenmerken van integraal veiligheidsbeleid die te herkennen zijn in tekst 2 en leg je antwoord uit.

- 2p **10** Kinderen onder de 12 jaar kunnen zelf niet strafrechtelijk vervolgd worden. Dit hangt samen met een uitgangspunt van ons strafrecht. Welk uitgangspunt van ons strafrecht is dat en leg uit waarom dat op 12-minners van toepassing is.

Lees de regels 47 tot en met 56 van tekst 2.

- 2p **11** Geef twee taken van de politie waarbinnen het toepassen van *Pro Kid risicosignaleringsinstrument 12-min* past.

- 1p **12** Minister Opstelten (VVD) pleit voor vroegtijdig overheidsingrijpen om delinquent gedrag op latere leeftijd te voorkomen. Geef vanuit het liberalisme een motivering voor dergelijk overheidsingrijpen.

- In 2012 werden meer dan 17.000 jongeren verwezen naar Halt. Hun zaken werden daardoor niet aan de rechter voorgelegd.
- 4p 13 – Geef een reden voor beleidsmakers om voor jongeren het HALT-traject in te voeren. Leg je antwoord uit.
– Leg tevens uit of bij dit beleid sprake is van ‘daderrecht’ of van ‘daadrecht’.

- Zaken tegen jongeren die tussen de 12 en 18 jaar oud zijn worden behandeld door de kinderrechter.
- 2p 14 Welke uitzondering geldt soms voor deze regel en in welk soort zaken wordt die uitzondering gemaakt?

- Zie tabel 1.*
- In tabel 1 staan vier mogelijkheden om delicten af te doen. Een strafbeschikking kan alleen door een officier van justitie opgelegd worden en niet door een rechter.
- 2p 15 Welke van de andere drie mogelijkheden behoort of behoren ook tot het arsenaal van de officier van justitie en niet tot het arsenaal van de rechter?

- Lees tekst 3.*
- 3p 16 Formuleer een hypothese die past bij het onderzoek naar het rondhangen uit tekst 3 en geef aan wat daarbij de afhankelijke en wat de onafhankelijke variabele is.

- Resultaten van onderzoek kunnen al dan niet aansluiten bij theorieën die een verklaring geven voor criminaliteit.
- 2p 17 Van welke theorie kun je zeggen dat hij door dit onderzoek ondersteund wordt? Leg je antwoord uit.

Opgave 2 Rondhangen

tekst 2

Strafrechtelijke interventies criminele jeugdgroepen

Inleiding

Jongeren zijn verantwoordelijk voor een groot deel van de criminaliteit en overlast in wijken en buurten. Dat
5 moet worden tegengegaan. De aanpak van jeugdcriminaliteit en jeugdoverlast is daarom een prioriteit van dit kabinet. De aanpak richt zich op problematische jeugdgroepen in het
10 publieke domein: overlastgevende, hinderlijke en criminele jeugdgroepen.

(...)

Het algemene beeld is dat de aanpak van de verschillende regio's effect
15 sorteert. De aanpak bestaat uit een set van noodzakelijke maatregelen tegen een criminele jeugdgroep en/of leden hieruit. Deze zogenaamde integrale aanpak is, zo blijkt uit
20 onderzoek van het WODC¹⁾, het meest veelbelovend.

12-minners

Uit wetenschappelijk onderzoek is bekend dat de kans op het voorkomen van een criminele carrière kan worden vergroot als dit risicogedrag in een zo vroeg mogelijk stadium wordt gesignaleerd en er vervolgens op de meest passende wijze wordt
30 ingegrepen. Ingrijpen vindt bij 12-minners plaats vanuit het zorgverleningskader.

(...)

Belangrijkste voorspellers voor de

ontwikkeling van persistent
35 delinquent gedrag bij jonge kinderen (6-11 jaar) zijn risicofactoren in het gezin: antisociaal gedrag ouders, niet opgroeien bij beide biologische ouders of een lage sociaal-
40 economische status hebben. In de adolescentieperiode (12-18 jaar) zijn dit risicofactoren in het domein relaties, waaronder: antisociale en/of delinquente vrienden, lidmaatschap
45 bende en het ontbreken van pro-sociale banden.

(...)

Het Pro Kid risicosignaleringsinstrument 12-min is een instrument met behulp waarvan al bij het eerste
50 politiecontact op basis van de geregistreerde gegevens, een risico-profiel van de 12-minner kan worden opgemaakt. De politie draagt op deze wijze belangrijk bij aan de vroeg-
55 tijdige signalering van risicofactoren bij jonge kinderen.

(...)

Jongeren die zich op latere leeftijd al dan niet in groepsverband schuldig maken aan crimineel gedrag, zijn
60 vaak al op jonge leeftijd in verband met probleemgedrag bij zorg en/of politie in beeld gekomen. Effectief vroegtijdig ingrijpen is van wezenlijk belang voor een sluitende aanpak
65 van jeugdcriminaliteit in het algemeen en van jeugdgroepen in het bijzonder.

noot 1 WODC: Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, is een onderdeel van het Nederlandse ministerie van Justitie.

tabel 1

In totaal zijn 4.912 interventies door OM en rechter opgelegd. Een interventie kan voor meerdere feiten worden opgelegd. In onderstaande tabel is een verdeling naar aard van de interventies opgenomen.

Soorten interventies	Aantal	Percentage
Veroordelingen	3.654	74,4%
Strafbeschikkingen	874	17,8%
Transacties	346	7,0%
Voorwaardelijke septs	38	0,8%
Totaal	4.912	100%

bron: Tekst 1 en tabel 1 komen beide uit een Brief van de Minister van Veiligheid en Justitie aan Tweede Kamer, 12 november 2012

tekst 3

Rondhangen op straat stimuleert crimineel gedrag

Jongeren die rondhangen op openbare plekken zonder veel toezicht gedragen zich vaker crimineel dan andere (hang)jongeren. Dat blijkt uit
5 een onderzoek van het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving.

Rondhangen is een erg populaire bezigheid onder jongeren. Ongeveer
10 tachtig procent van de jeugd geeft aan dit wel eens te doen. Het onderzoek toont aan dat jongeren die tussen de schooljaren 2008-2009 en
15 rondhangen, ook meer criminaliteit pleegden.

Sociale controle

Onderzoekers kwamen erachter dat de mate waarin jongeren dit gedrag
20 ontwikkelen vooral blijkt af te hangen van de locaties waar zij zich ophouden. Open ruimtes zoals parken en industrieterreinen nodigen het meest uit om het slechte pad op te gaan.

25 Dat komt volgens onderzoekster Evelien Hoeben door het gebrek aan sociale controle. In een gesprek met *Spits* zegt zij: "Uit ons onderzoek blijkt dat wanneer jongeren meer
30 uren op straat, in open ruimten of in recreatie- en uitgaansgelegenheden gaan rondhangen, ze vaker rapporteren dat ze criminaliteit hebben gepleegd. Dat effect vonden we niet

35 voor rondhangen in semi-openbare locaties zoals scholen, sportvelden en -verenigingen, in winkelcentra en in het openbaar vervoer."

Winkelcentra

40 In winkelcentra houden de winkeliers een oogje in het zeil, omdat ze hun spullen verdedigen. Het blijkt dat jongeren zich daar wel degelijk iets van aantrekken. "In het openbaar
45 vervoer is er sociale controle vanuit bijvoorbeeld tramconducteurs. We denken dat jongeren zich die controle aantrekken en zich daardoor beter gedragen", aldus Hoeben.

50 Signaleringsfunctie

Ouders en scholen kunnen erop toezien met wie jongeren rondhangen en waar ze dat doen. Winkeliers en caféhouders kunnen actieve controle
55 uitvoeren door aan (rondhangende) jongeren te laten merken dat er op hen gelet wordt. Voorlichting aan deze groepen over de risico's van bepaalde (naschoolse) activiteiten
60 kan daarom bijdragen aan het tegengaan van jeugdcriminaliteit.

bron: Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, december 2013